

Hvad ser du?

En af mine bedste venner har foreslået, at *sommerstævnet i København* fra 22. til 26. juli afholdes under dette ord: »Kom herop!«

Dette ord finder vi i *Johs. Åbenb.* Det er en indbydelse, ja et kald til at få lov til at se, hvad Herren vil vise os, og høre, hvad Han vil sige til os.

Det er et kald til vidsyn og udsyn – altså et kald bort fra snæversyn, selvoptaget-hed og smålighed.

Det er et kald til at leve vort liv, ikke under tidens korte perspektiv, men under evighedens – et kald, der sætter os det sande mål for øje.

Ingen af os kommer ud af vor egen cirkel med os selv som centrum uden Guds Ånds kraftige bistand. Vi er tilbøjelige til at indpasse Guds evangelium i vor egen lille cirkel og anvise Gud pladsen som tjener for vore interesser og kortsynede ønsker.

Det bliver anderledes, når vi »kommer herop«.

*

Som ung jurist (jeg tror, det var i den strenge isvinter i 1942) var jeg på tjenesterejse og kom til *Odense*, hvor vor broder *Chr. Ramild* boede. Han fik mig om aftenen med til et møde i baptistkirken, hvor jeg aldrig havde været før. Da vi kom derhen, sagde han: »Nu venter de alle at høre dig i aften! Kan du nu give dem et fyldigt ord!« Jeg var ganske uforberedt og noget perpleks – men *Ramild* sagde videre: »Vi er jo altid parate til at vidne om Jesus!« Da jeg kom op på talerstolen og så ordet: »Vi vil gerne se Jesus!« vidste jeg ikke, hvad jeg skulle sige – men da kom jeg pludselig i tanke om det kendte barnevers: »Verden er så stor, så stor, Lasse, Lasse lille – meget større end du tror, Lasse, Lasse, lille!« og med det som udgangspunkt vidnede jeg famlende om Herren og hans herlighed. Og tænk, det førte til noget i retning af en lille opvækkelse, så møderne måtte fortsætte!

Jeg har ikke kunnet glemme det. Min egen uforberedthed og magtesløshed var vist nok åbenbar for enhver – men Guds Ånd var virksom.

»Verden er stor, så stor« – *Guds herlighed* er så stor, så stor – *Guds rige* er så stort, så stort – *Guds nåde* er så stor, så stor – *Guds kald* er så stort, så stort – »kom herop, så skal jeg vise dig det!« – når vi gribes heraf, da fornyes hele vort liv

– da er vor lille cirkel med os selv som centrum sprængt og erstattet af Guds rige med Ham, der sidder på tronen, og Lammet som centrum.

*

Apostelen *Johannes* var på øen *Patmos*, da han hørte kaldet »kom herop!« Han var landsforvist og muligvis sat til tvangsarbejde i øens minegruber.

Vi har »forvist« os selv fra *Nyborg Strands* herligheder til et trist kvarter i *København* (Valby). Hvem ved, om ikke netop det er os en hjælp til at »komme herop!«

Op over de *ydre forhold* – op over eventuelle *fortrædeligheder* – op over *os selv* og *vor egen lille cirkel!*

*

Det var en *norsk* ven, der foreslog, at stævnet kommer til at hedde »Kom herop!«

Vi har ofte fået åndelig hjælp fra *Norge*. Det har jeg skrevet adskilligt om flere gange. Nu gentager det sig. Samtidig med, at min norske ven kom med dette forslag, meldte en gammel norsk søster på 83 år sig til vort stævne. Hun trodsede den lange vej og de forskellige strabadser – hendes indmeldelse var ligesom et løft i Ånden »herop« – op over vanskeligheder af den ene og anden art.

Da vi i påsken var i *Svejts*, indmeldte en endnu ældre gammel skrøbelig søster i Herren sig til stævnet, trodsende alle strabadser! Således har vi allerede oplevet et »kom herop«, hjulpet dertil af sådanne *Kaleb-sjæle!*

*

Vi vil under stævnet møde mange venner fra indland og udland, der har tilsidesat andre hensyn for at være med. Det er i virkeligheden den eneste rigtige måde at gå til møde på.

Jeroboam sagde til Israels folk: »Det er for meget for jer med de rejser til Jerusalem« (1. Kong. 12,28), og det var de fleste israelitter enige med ham i.

Men det er vi ikke!

*

Paulus skriver: »Vær ikke lunkne i jeres iver; vær brændende i ånden; tjen Herren«

(Rom. 12,11). Disse ord vil vi tage til os. Jeg tænker ikke mindst på mig selv! Når det præger os, er vi lysvågne og rede til at møde ethvert menneske og enhver situation som Herrens tjenere!

*

»Som din dag er, således er også din styrke!« Det vil enhver af os opleve under stævnet. Vi vil nok være trætte hver aften, men vi fik styrke nok til alle opgaverne, alle kravene. Vi siger derfor aldrig: »Det er for meget!« men: »Hvad vil du, Herre, at jeg skal gøre!« Hvad skulle vi ellers sige?

Vi tjener Herren med glæde. Hvorledes skulle vi ellers tjene Ham?

Vi vil ikke spare på kræfterne, men bruge dem! Så får vi flere!

*

Hvad gør vi, hvis vi møder *narkomaner, alkoholikere, skøger?* Det fornemmer enhver af os, når vi møder dem. Herren lader os forstå det. Lad vor færd være sådan, at de i os møder noget af Herrens herlighed, fuld af nåde og sandhed!

Vi vil formentlig synge nr. 156 i *Kristne Sange* under stævnet. Sidste vers lyder: »Frie til at elske, give, miste, lægge livet ned finder vi i Dine fodspor glade livets herlighed!«

Tænk, når dette præger os alle! Da er vi sandelig kommet »herop!«

Hvorfor skulle det ikke præge os? Jeg synes, at det præger de allerfleste af mine venner i indland og udland! Vi får nogle »herlige dage« i det mørke København – vær forvisset om det!

Men derfor kan det godt være, at vi burde synge nr. 156 nogle gange inden stævnet!

*

På den anden side: vi samles i en stor stad, hvor mørket tilsyneladende har magten. De fleste anser Gud for død.

Derfor er københavnerne fortvivlede – også de, der boltrer sig allermest i denne verdens glæder og nydelser! Også de, der er allermest overfladiske og ligeglade.

Den »gode« gamle københavnske borgerlige kultur, som jeg selv blev opdraget i, havde ingen virkelig modstandskraft overfor mørket, opløsningen og fordærvet. Den er stort set brudt sammen.

Begreber som blufærdighed, ærbødighed og høflighed er ikke mere i højsædet. Det eneste begreb, der har holdt stand, er begrebet *flid*. Der er mange flittige, pligtopfyldende og udholdende mennesker i København.

Og med flid følger *dygtighed*. Der er mange dygtige mænd og kvinder i den store stad.

Vi kan ikke møde en eneste af dem under parolen: »Her kommer vi!« Men vi kan møde dem som benådede syndere, der står i gæld til dem alle.

*

En dag skal alle disse københavnere bøje deres knæ og bekende, at Jesus Kristus er Herre.

Hvor vidunderligt, om vi fik nåde til at hjælpe nogle af dem hertil allerede nu!

Da hørte deres fortvivlelse op. Så længe mennesket forsøger at leve uden Gud, er fortvivlelsen dets herre – den kulminerer i den evige fortvivlelse: gråd og tændskæren.

Må vi se på københavnernes sådan, som Gud ser på dem!

*

Tillad mig at advare imod kristenhedens største fare: *den kristelige farisæisme!* Den er ofte skjult for kristenheden selv, men verdens børn er straks opmærksomme på den, og afviser ethvert vidnesbyrd, som bliver aflagt med en farisæisk undertone.

Vi bør læse lignelsen om *farisæeren og toldereren* (Luk. 18,9-14) grundigt inden stævnet.

Vi lægger da mærke til, at farisæeren sammenlignede sig med toldereren og takkede Gud, at han ikke var som han. Når vi går igennem København og møder faldne mennesker, bør vi da ikke takke Gud, at vi ikke er som de – bør vi ikke takke for frelsen?

Vi bør takke Gud for frelsen – men takken bliver uren, når udgangspunktet for vor taksigelse er en *sammenligning med andre mennesker*, thi vi bør ikke sammenligne os »nedefter« med andre, men »op-efter« med Kristus!

Kom herop med din taksigelse – med din lovprisning – at ikke den bliver som farisæerens!

Sammenligner vi os *nedefter*, da får selvglæden plads i taksigelsen, men sammenligner vi os *op-efter*, med Kristus selv, bliver der ingen plads til selvglæde, falsk tryghed, uren frelsesvished og andet af farisæisk ånd!

Farisæeren fremhævede også, hvad han gjorde: fastede to gange om ugen, gav

tiende af hele sin indtægt!

Der er kristne, der mere fremhæver, hvad de *ikke* gør: går ikke i biografen, drikker ikke spiritus og meget andet.

Men al sådan fremhæven sig selv støder mennesker bort – og med rette!

Det forfærdeligste er imidlertid, at Gud ikke vil kendes ved en sådan »tro«, en sådan »frelse«, en sådan »fromhed«! Den er ikke blot andre mennesker, men også Gud vederstyggelig!

Hvordan kan nogen, der tror sig frelst i denne farisæiske ånd og frelsessikkerhed, mene, at han kan være noget for toldereren og for andre mennesker, som han – når han sammenligner sig med dem – takker Gud for, at han ikke ligner?

Lad os ikke forsvare farisæeren i vort eget hjerte! Han er en del af den »gode« gamle borgerlige »kristelige« københavnske kultur – og således en del af mig – og måske af dig!

Det indså *Søren Kierkegaard*; derfor sagde han: »Der er kun een, du bør frygte: Gud! Og der er kun een, du bør være bange for: dig selv!«

*

Den taksigelse, som ikke bæres af kærligheden – kærligheden til toldereren! – tager Gud ikke imod.

Mit råd til mig selv og til os alle er derfor følgende: Lad os fra nu af sammenligne os *op-efter* – med den *herliggjorte Kristus!* Lad os ikke have blikket vendt imod menneskene og alle deres fejl og syndighed, men imod Herren – kun da kan vi være noget for dem – måske uden at vi selv ved det!

Lad os ikke være så frelsessikre, at vi er blevet lunkne, selvtilfredse og frastødende!

Thi med al deres syndighed kan menneskene skelne imellem sandhed og kærlighed på den ene side og farisæisk kristendom på den anden side.

*

Lad os heller ikke være docerende! Vi skal ikke *lære* dem noget. Vi skal *være* noget for dem – være Hans vidner!

Docenter opleves altid trættende – for atter at tale med *Kierkegaard*: på milevid afstand af virkeligheden – både virkeligheden om dem selv og om dem, de docerer!

Docenter og skriftkloge ligner hinanden – men ligner ikke Herren syndeligt!

*

En anden af mine gode venner mindede mig forleden dag om, at hvis vi havde tro

som et sennepskorn, kunne vi flytte bjerge – og så tilføjede han: »Det kniber åbenbart med troen hos os!« Ja, det gør det!

Tolderen, der slog sig for brystet og sagde: »Gud! vær mig synder nådig!« havde mere tro end den fromme farisæer, skønt denne takkede Gud, gav tiende og fastede; derfor gik han i modsætning til denne retfærdiggjort hjem.

Skulle vi bedømme troen hos disse to, mon vi så ikke var tilbøjelige til at anse farisæeren for mere troende end toldereren – mere lydige imod Gud – mere Gud-hengiven?

Men farisæeren havde ingen tro i modsætning til toldereren, der så ud, som om han ingen havde.

Troen trives ikke i kødelig fromhed – men bedst i små mennesker med små tanker om sig selv, også når de sammenligner sig med andre.

Tolderen flyttede det store bjerg af synd, der stod imellem Guds hellighed og ham. Men det gjorde farisæeren ikke. Hans syndeberg forblev urokket.

Tolderen ville aldrig hævde, at han havde en *stor* tro. Den var ikke større end et sennepskorn – men tænk, hvad Herren sagde om ham.

Tolderens tro indeholdt intet krav på Gud – men tænk, hvad Gud i sin frie nåde skænkede ham!

*

Åh, må vi såkaldte evangeliske kristne være præget af evangeliet – må vi være som nyfrelste hver dag – også om vi har indhøstet nok så mange åndelige erfaringer!

Må vi være helt fri af farisæerens fromhed! Må vi også være helt frie af fornuftige overvejelser for og imod dette og hint. Må vi være helt frie af at besmitte os selv og andre med ord, der trækker nedad!

Det er *os*, der trænger til vækkelse og fornyelse – og det er ved at være sidste udkald!

*

Lad mig vende tilbage til *lignelsen om toldereren og farisæeren!* Bemærk, at toldereren ikke fremhævede sin ydmyghed!

I visse kristne kredse taler man så meget om sin syndighed og elendighed, at det virker forstemmende. Men selv mener de, at det er et udtryk for ydmyghed!

Det er næsten, som om det er *fortjenstfuldt* at fremhæve sin elendighed – et bevis på, at man ikke er som farisæeren, men som toldereren

Det er imidlertid en stor fejltagelse. Farisæeren fremhævede, at han ikke var som denne tolder – men toldereren fremhæ-

vede ikke, at han ikke var som farisæeren – han fremhævede altså ikke, at han var ydmyg.

Tolderen havde intet at pege på hos sig selv, end ikke ydmyghed. Således ydmygede han sig!

Ak, hvor kan det gamle menneske sno sig for dog at have noget at fremhæve – f.eks. sin ydmyghed!

Al sådan hjemmelavet »ydmyghed« og »fromhed« og »hellighed« og »alvor« og »helhjertethed« er en pestilens, der jager oprigtige mennesker langt væk, fordi de straks ser, hvor forskruet alt sådant er!

*

Når disse linier læses, har folkeafstemningen om *Amsterdam-traktaten* fundet sted. Hvad udfaldet end er blevet, forbliver Gud dette folks Herre. Vi fortsætter med at bede de tre første bønner i Fadervor – vi løfter på Hans bud vort hovede – vor forløsning er nær! Vi er jo kommet »herop« og kan »se« nye himle og en ny jord, hvor retfærdighed bor – vi kan se *det nye Jerusalem*, smykket som en brud for sin brudgom – vi kan altså »se« længere end historien – vi kan se helt ind i dette: »Se, jeg gør alle ting nye!«

*

Hvis vi endnu en gang lytter til lignelsen om *tolderen og farisæeren*, lægger vi mærke til, at farisæeren siger »jeg« i sin bøn – men toldereren siger kun »mig«.

Farisæeren opfatter altså sig selv som *grundled*: »Jeg takker dig!«

Tolderen opfatter kun sig selv som *genstandsled*: »Gud, vær mig synde nådig!« For ham er Gud grundled, den, fra hvem handlingen udgår – den handling, som han, toldereren, er genstand for.

Farisæeren er selvcentreret: »Jeg takker dig, at jeg ikke er som denne tolder! Jeg faster – jeg giver tiende!«

Betoningen er forkert. Gud kendes ikke ved ham.

Vi samles ikke i *København* som de, der siger: »Vi har halvtreds års erfaring – vi ved, hvordan et stævne skal være – vi kan udlægge Skriften – vi takker Gud for alt dette!«

Vi samles på bar bund: »Gud, vær os nådig!«

»Lad din nåde være ny over os hver morgen!«

»Uden dig kan vi slet intet gøre!«

Vi sammenligner os ikke med andre, men med Herren – da lyder ordet »*ligesom Han*« atter og atter i vort hjerte – på een gang ydmygende og opflammende!

*

Jeg beder alle jer, der vil være med i *København* til vort sommerstævne, om at læse *side 12-14 i marts-nummeret*. Der har vi anført nogle af de billigste indkvarteringsmuligheder.

Udover disse kan vi også pege på *Diakonissestiftelsen*, Peter Bangs vej 1, indgang D. Her kan man overnatte for 190 kr. i enkeltværelse og 250 kr. for dobbeltværelse. Bad og toilet er ikke i værelserne, men på gæstegangen. Morgenmad er ikke indbereget, men i køkkenerne kan man

selv lave kaffe og the. Bestilling af værelse på telefon 3838 4130.

Jeg erkender, at vi, der indbyder til dette sommerstævne, er spændte på, hvordan alle de praktiske ting med indkvartering, transport, spisning, o.s.v. falder på plads. Vi kan ikke engang overskue det.

Vi erkender, at nogle deltagere nok vil opleve det som besværligt – det forstår vi.

Vi beder om forbøn – også for alle de praktiske ting og for alle de »små« ting, der kan have stor betydning.

Stævnet vil, som gentagne gange sagt, blive helt anderledes end alle stævnerne på hotel *Nyborg Strand*.

Jeg tror, at adskillige vil »kigge indenfor« – andre vil være med en dag eller to – der vil formentlig komme adskillige, som vi ikke kender eller ikke har set i mange år – vi vil få en del overraskelser!

Skulle rammerne blive sprængt, gør det jo ikke noget, thi det vil forøge glæden og taknemmeligheden.

Vi får se!

Hvad angår forkyndelsen, har vi endnu ikke nogen vished. Måske får vi ingen på forhånd, men må lade os lede fra dag til dag.

Tak, kære venner, for al forbøn og hjælp!

Vær af hjertet velkommen, hver eneste, fra nær og fjern!

»Lad alle, som søger Dig, frydes og glædes i Dig! Lad dem, som elsker din frelse, bestandig sige: HERREN er stor« (Salme 42,17).